

застосування примусових медичних заходів до осіб, які вчинили суспільно небезпечні діяння, чи мають небезпечну для здоров'я інших хворобу та ін. [4].

Таким чином, станом на сьогодні перспективи даного закону є неочевидними, як і перспективи вирішення проблем відповідальності за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітніх та неповнолітніх у цілому.

Список використаних джерел

1. Закон України від 06.12.2017 «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2227-19#n63>.

2. Вбивство Дарини Лук'яненко. URL: <https://tsn.ua/keywords/vbivstvo-darini-luk-yanenko>.

3. Проект Закону від 16.05.2017 № 6449 про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за злочини, вчинені щодо малолітньої чи малолітнього, неповнолітньої чи неповнолітнього та особи, яка не досягла статевої зрілості. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61790.

4. Зеленський пояснив, чому не підписав закон про хімічну кастрацію педофілів. URL: https://dt.ua/UKRAINE/zelenskiy-poyasniv-chomu-ne-idpisav-zakon-pro-himichnu-kastraciyu-pedofiliv-322649_.html.

Беспаль О. Л.,

старший викладач кафедри кримінального права та процесу ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

Конституція України визнає людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку найвищою соціальною цінністю (ст. 3) [1]. Обравши курс на євроінтеграцію, Україна, як держава-учасник міжнародних договорів, взяла на себе зобов'язання щодо дотримання та захисту прав людини. Невід'ємною складовою таких прав є заборона будь-яких форм насильства, у тому числі такого, яке вчиняється на ґрунті сімейних відносин [2, с. 7].

Важливим кроком у цьому напрямі є прийняття 06 грудня 2017 р. Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому

насильству та боротьбу з цими явищами» [3], у зв'язку із чим до КК України внесено суттєві зміни й доповнення.

Так, у випадку вчинення умисного систематичного фізичного, психологічного або економічного насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи – настає кримінальна відповідальність за ст. 126-1 «Домашнє насильство» [4]. Аналіз Єдиного державного реєстру судових рішень показав, що станом на 10.05.2019 в реєстрі вже міститься 8 вироків (з 01.03.2019 р. по 08.05.2019 р.) з даної категорії справ. Однак, в «Єдиному звіті про кримінальні правопорушення» Генеральної прокуратури України (далі – ГПУ) немає жодних показників облікованих кримінальних правопорушень, окремо передбачених ст. 126-1 КК України. Тобто фактично кримінальні провадження наявні, є вирoki, проте вони не відображені в офіційних статистичних даних.

Разом з тим, за даними «Єдиного звіту про кримінальні правопорушення» у період 2014 – січень–квітень 2019 рр. [5] кількість кримінальних правопорушень, пов'язаних з насильством в сім'ї щороку збільшується в середньому на 12 %.

Таблиця 1

Кількість осіб, які перебували на обліку за вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних з насильством у сім'ї, у період 2014 – січень–квітень 2019 рр.

Показники	Роки					
	2014	2015	2016	2017	2018	Січень– квітень 2019
Обліковано кримінальних правопорушень	918	998	1292	1341	1586	152

Однак не з'ясованим залишається питання: які саме злочини охоплені рубрикою «кримінальні правопорушення, пов'язані з насильством в сім'ї», що містяться в Єдиному звіті про кримінальні правопорушення по державі на офіційному веб-сайті ГПУ. На наші запити до Національної поліції та ГПУ про надання інформації з цього питання, ми отримали «відписку» про те, що «облік даних про кримінальні правопорушення, пов'язані з насильством у сім'ї здійснюється відповідно до п. 6 глави 4 розділу II Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, затвердженого наказом ГПУ № 139 від 06 квітня 2016 р. з урахуванням норм

Кримінального, Сімейного, Житлового кодексів України та законодавства з цих питань» [6].

Зауважимо, що норми Сімейного та Житлового кодексів України не передбачають злочинів, за вчинення яких винних осіб притягують до кримінальної відповідальності. Лише КК України містить вичерпний перелік злочинів (кримінальних правопорушень), з яких має формуватись рубрика «пов'язаних з насильством в сім'ї», проте уповноважені органи не можуть дати чіткої відповіді, які саме злочини до неї входять. Вважаємо це суттєвим недоліком у роботі вказаних державних органів, оскільки неможливо вживати ефективних та дієвих заходів щодо запобігання та протидії злочинам, не знаючи конкретно, щодо яких саме їх необхідно застосовувати, та й узагалі, враховуючи цю обставину, не зрозумілими й не обґрунтованими залишаються показники «кримінальних правопорушень, пов'язаних з насильством в сім'ї», які оприлюднені на офіційному сайті ГПУ [2, с. 191].

Отже, вітчизняне законодавство зазнало суттєвих змін, в тому числі в частині криміналізації відповідальності за вчинення домашнього насильства, однак в офіційній статистиці не всі показники відображені або зазначені без належного обґрунтування. Крім того, уповноважені органи (зокрема ГПУ та судові органи) мають синхронізувати статистичні дані, які мають відображати реальні показники.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Беспаль О. Л. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам проти життя та здоров'я дітей, що вчиняються в сім'ї : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Запоріжжя, 2019. 294 с.
3. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами: Закон України від 06 грудня 2018 р. № 2227-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2227-19>.
4. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
5. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування: Статистична інформація 2014 – січень-квітень 2019 pp. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113653&libid=100820.
6. Лист від Генеральної прокуратури України від 11 трав. 2018 р. № 27/1-242вих-18.